

**Algemeene vergadering der Vereeniging van den H.
Vincentius a Paulo (Conferentie van den H. Bavo) te Haarlem,
bij gelegenheid der plegtige viering van haar vijf-en-
twintigjarig bestaan**

<https://hdl.handle.net/1874/236746>

431

TAB 776

ALGEMEENE VERGADERING
DER
VEREENIGING
VAN
DEN H. VINCENTIUS A PAULO
(CONFERENTIE VAN DEN H. SAVO)
TE
HAARLEM,
BIJ GELEGENHEID DER PLEGTIGE VIERING
VAN
HAAR VIJF-EN-TWINTIGJARIG BESTAAN.

TAB

776

TAB 776

ALGEMEENE VERGADERING
DER
VEREENIGING
VAN
DEN H. VINCENTIUS A PAULO

(CONFERENTIE VAN DEN H. BAVO)

TE
HAARLEM,

BIJ GELEGENHEID DER PLEGTIGE VIERING
VAN
HAAR VIJF-EN-TWINTIGJARIG BESTAAN.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT
COLL. THOMASSE

L

L

RIJKSUNIVERSITEIT UTRECHT

1345 9031

VERSLAG

DER

ALGEMEENE VERGADERING

GEHOUDEN

op Woensdag den 31 Maart 1875.

P bovengenoemden datum des avonds ten 8 ure had in de lokalen der R. K. Parochiale Scholen, tot dat einde keurig gedekoreerd, de plegtige Algemeene Vergadering plaats ter herinnering aan het Vijf-en-twintigjarig bestaan der St. Vincentius-Vereeniging te Haarlem.

Deze Vergadering werd vereerd met de tegenwoordigheid van Z.D.Hw. Mgr G. P. WILMER, Haarlems beminden Bisschop.

De hooggeachte Geestelijkheid uit de verschillende parochiën dezer stad, de WelEd. Heeren A. H. HAFKENSCHIED, Mr. J. F. A. LEESBERG, TH. VAN LEEUWEN, de eerste President van den Bijzonderen Raad van Amsterdam, en alle drie leden van den Hoofdraad, — J. Th. BRAAM, Secretaris van den

Bijzonderen Raad van Amsterdam, J. G. v. D. HORST, President der Conferentie van Heemstede en eenige leden derzelfde Vereeniging, het Bureau onzer Conferentie, de Feestcommissie en alle leden omringden den Bisschoppelijken troon.

De Vergaderzaal was vroegtijdig met een groot getal belangstellenden gevuld. Omstreeks 8 uur werd Mgr. door de Feestcommissie de zaal binnengeleid en nam, na den Bisschoppelijken zegen, onder den sierlijk opgerigten troonhemel plaats.

De Hoog Eerw. Heer J. A. VAN DEN AKKER, Plebaan der Kathedrale kerk, deed het gewone gebed der Vereeniging, waarna de Heer J. A. VAN ZIJL de geestelijke lezing hield.

Alsnu wendde zich de President, de Heer J. A. M. LANS, met de volgende toespraak tot Z. D. Hoogwaardigheid

« MONSEIGNEUR ,

Vergun mij, dat ik Uwe D.Hw. in dit plegtig oogenblik begroet als den Voorzitter dezer Vergadering. Uwe hartelijke liefde en vaderlijke belangstelling, die de Vereeniging van den H. Vincentius van Paulo in 't algemeen, en de Conferentie van St. Bavo, in uwe onmiddelijke nabijheid gevestigd, in 't bijzonder en zoo ruimschoots mogten genieten, maken het mij tot plicht Uwe D.Hw. daarvoor opregten dank en erkentelijkheid te betuigen. Ontvang dien dank, Monseigneur, in naam mijner geliefde medebroeders, in naam van allen die hier aanwezig zijn, maar ook vooral in naam der Armen. De Vergadering gevoelt zich gelukkig met de eer Uwer hooge tegenwoordigheid, als een hernieuwd blijk Uwer belangstelling. Moge de Conferentie nog langen tijd Uwen onmisbaren steun en Uwe

vaderlijke deelneming ondervinden, en die goedheid en welwillendheid bij voortduring waardig blijven.

Eerbiedig vraag ik U. D. Hw. vergunning, de leiding dezer Vergadering op mij te nemen.”

Na bekomen toestemming rigtte zich de President tot de Vergadering en hield tot opening de volgende rede :

«Vijf-en-twintig jaren M. H. heeft het den goeden God behaagd, de Vereeniging van den H. Vincentius van Paulo te Haarlem met zijne zegeningen en weldaden te overladen. Vijf-en-twintig jaren mogt zij zich verheugen in de steeds toenemende welwillendheid van Haarlems Katholieken. Lof en eer daarvoor aan God, dank aan U, Weldoeners der Vereeniging.

Een kwart-eeuw dan is het geleden, dat in deze stad eene afdeeling dier alom verspreide Vereeniging werd gevestigd, en wel, zooals overal elders, op zeer eenvoudige wijze. — HENRICUS VAN DER VOORT z. g., hij was het M. H., die in hoogen ouderdom het durfde ondernemen, daarvoor het eerste zaadje in Haarlems bodem te werpen. In vereeniging met een vijftal zijner vrienden ondernam hij dit schoone werk; en onder Gods zegen mogten zij, geleid door de schoone voorschriften der Vereeniging, het geluk smaken de moeilijkheden, die de eerste jaren van het jeugdig bestaan vergezelden, allenks te zien verdwijnen. Zij, die mannen van geloof en liefde, zij zijn ons reeds in de eeuwigheid voorgegaan; hunne goede werken zijn hen gevolgd. God hebbe hunne zielen!

Onder deze talrijke schaar M. H. bevinden er zich velen, aan wie de Vereeniging veel verschuldigd is. Op de eerste plaats wijden wij eene dankbare herinnering aan U, Z. Ew. Herder der St. Antonius-Parochie, die uwe gewigtige dienst zoo welwillend

aan de Conferentie bij hare plegtige Installatie leendet, hare leden bij die gelegenheid door Uw vaderlijk woord tot ijver voor het goede opwektet, en hun Uwen priesterlijken zegen schonkt. Het verheugt ons, UEw. daarvoor ook nu weder onzen hartelijken dank te kunnen betuigen.

Ook aan U, hooggeachte Geestelijkheid dezer stad, brengen wij onze eerbiedige hulde en erkentelijkheid. De Vereeniging gaat er trotsch op, op U, als zoovele steunpilaren te kunnen wijzen; hare leden beschouwen U als hunne Beschermengelen, want Gij leert ons den weg der Christelijke liefdadigheid bewandelen. Licht ons immer voor op het goede pad, en dat vele geestelijke weldaden de vruchten van Uwen arbeid mogen zijn.

WelEd. Heeren, geachte Medebroeders, Leden van den Hoofdraad van Nederland, Gij komt hier vernemen wat St. Bavo's Conferentie gedurende een tijdvak van 25 jaren voor de Armen heeft verrigt, welk nut zij heeft gesticht, en of zij daarbij ten volle aan de meening van den Hoofdraad heeft beantwoord. Wij zeggen U dank voor die belangstelling, en zien daarin het bewijs der hartelijke liefde, die deze Conferentie van Uwen kant mag genieten.

Ook U gedenken wij nog in het bijzonder, geachte President van den Bijzonderen Raad van Amsterdam, door wiens wijze raadgevingen Haarlems Conferentie zoo veilig den goeden weg bewandelde, en die ons zoo vaak in moeilijke omstandigheden het gevoelen van den Hoofdraad deedt kennen. Moge God U in uwe werken zegenen en de Vereeniging alhier zich nog lang in uwen steun verheugen.

Reeds meermalen is het mij te beurt gevallen, U, geachte Voorganger in het Presidium en geliefde Medebroeder, de gevoelens van dankbaarheid te mogen brengen, die de Vereeni-

ging U verschuldigd is; maar het is mij thans eene behoefte deze getuigenis andermaal, ook namens mijne geliefde Medebroeders, te hernieuwen en U de verzekering te geven onzer opregte en broederlijke toegenegenheid.

Doch waar zou ik eindigen, M. H., indien ik op ieders verdiensten tegenover de Vereeniging slechts even wilde wijzen? Wij weten dat gij zulks niet verlangt, en het U voldoende is, het goede verrigt te hebben. De armen, die Uwe liefde mogten ondervinden, zullen voor U pleiten bij den goeden God.

Gesteund door zooveel hulp M. H., kon het wel niet anders of het intusschen met zooveel zorg aangekweekte boompje moest reeds enkele aangename vruchten opleveren. Daarvoor wederom lof aan God brengende, kunnen wij U wijzen op de verschillende liefdewerken, waarvan zoo aanstonds verslag zal worden uitgebragt.

Met het oog op zooveel zegeningen, met het oog op een verleden dat verblijdt, troost en bemoedigt, mogten wij het 25jarig bestaan onzer Vereeniging niet laten voorbijgaan zonder het feestelijk te herdenken. Er moest feest zijn voor U, Wel-doeners en Vrienden der Vereeniging; feest voor U, geliefde Medebroeders, maar in het bijzonder feest voor de Armen. Ja, M. H., zij zijn het die immer onze belangstelling gaande maken, zij gaan ons naauw ter harte, wij doen hen zoo gaarne goed, hun belang is ons belang, hun geestelijk en tijdelijk welzijn is ons geluk, hunne ellende is onze smart. Gode zij dank, dat wij nimmer te vergeefs uwe hulp tot leniging inroepen. Hiervan innig overtuigd, hebben wij het gewaagd, ook te dezer gelegenheid een aanval te doen op uwe liefdadige harten, om morgen de armen met ons feest te laten medevieren, — en M. H., ik ben er zeker van, dat Gij allen met

mij zult instemmen, dat de aanval goed gelukt en de overwinning aan onze zijde is.

En nu geef ik het woord aan mijne regterhand — zoo M. H., noem ik den Secretaris —, hij zal U meer uitvoerig met de geschiedenis der Vereeniging bekend maken; ik noodig hem uit het verslag voor te lezen.”

Alleluja, Looft den Heer, dit is de blijde jubelzang welke door de geheele H. Kerk in deze dagen bij de viering van het H. Paaschfeest wordt aangeheven. Alleluja, Looft den Heer, is ook de vreugdevolle ontboezeming onzer harten, wanneer wij met U den dag herdenken, waarop nu 25 jaren geleden, de Vincentius-Vereeniging, die Boom der Liefde in Haarlem's grond geplant werd.

Zetten wij ons een oogenblik M. H. aan den voet van dien Liefdeboom neder, beschouwen wij deszelfs groei en bloei, zien we hoe de kleine spruiten weelderige takken zijn geworden, waarvan de vruchten eenen zoeten en aangename smaak achterlaten; want de daauw des Hemels heeft ze bevochtigd, de zon der liefde heeft ze gerijpt.

Het was op den 5 Januarij 1850 dat zich zes Heeren in het St. Jacobs Godshuis alhier vereenigden en besloten ook te Haarlem eene Conferentie te stichten der Vereeniging van den H. Vincentius à Paulo. Hunne namen staan in het boek der eeuwigheid aangeteekend, en hunne zielen, hopen we, rusten reeds in vrede bij God; maar ook wij mogen ze hier niet onvermeld laten. Zij waren Alphabetisch gesteld:

J. W. ELSENSOHN,
 H. A. F. D. VAN MEEUWEN,
 J. C. RENSHUIZEN,
 W. STOOTERS,
 C. VERMEULEN en
 H. VAN DER VOORT.

Haarlem's Patroon verkozen zij ook als den hunne: zij stelden zich onder de bescherming van den H. Bavo.

De eerste en voornaamste zaken waren: ingelijfd te worden bij den Algemeenen Raad te Parijs en daardoor aan alle geestelijke voordeelen deelachtig te zijn; — vervolgens erkenning overeenkomstig de Nederlandsche Wetgeving te verkrijgen, tèn einde als regtspersoon te kunnen optreden.

Beide zaken waren spoedig in orde, en reeds op 25 Maart daaraanvolgende kon men zich verheugen met de verkregen inlijving en erkenning. De boom was geplant, en werd door de Geestelijke Herders dezer stad met vreugde begroet.

Reeds dadelijk werd er uitgezien om aan eigen hand de werkzaamheden te verrigten. En ziet, eene schoone gelegenheid bood zich aan; men kocht van de Stedelijke Regering voor de som van f 2500, het huis in de Zoetestraat, op naam van de Vereeniging van den H. Vincentius à Paulo, en het gebouw ontving den naam van *Het St. Vincentius-Huis*.

De Negotiatie ten laste van het gebouw werd voor het grootste gedeelte door de leden renteloos volteekend, en eene bijdrage van 10 centen per week van de werkende leden zoude strekken ter jaarlijksche aflossing. De twee laatste aandelen zijn in 1869 uitbetaald.

Op 8 Mei had de plegtige inzegening van het gebouw

plaats door den Z. Eerw. Herder der St. Antonius-Parochie, die volgaarne deze heilige verrigting op zich had genomen, en 's Hemels zegen over de Vereeniging afbad. Den 13^{den} van die maand geschiedde de Installatie door den WelEd. Heer A. H. HAFKENSCHIED, President van den Bijzonderen Raad te Amsterdam.

Al spoedig schaalden zich meerdere leden onder den banier van Bavo's Conferentie, zoodat hun getal bij het einde des jaars tot 17 klom.

Het veld der liefdadigheid verschaft altijd ruimschoots werk. Dit ondervond ook de jeugdige Conferentie. Hare erkenning was nog niet verzekerd, en reeds deed zich eene verbodene zamenwoning voor, die door het in orde brengen der papieren konde ophouden. Het Huwelijk werd voltrokken, en zietdaar het eerste liefdewerk verrigt, de eerste vrucht van den liefdeboom. Elders kon men ternaauwernood onderrigt zijn, dat Haarlem zich had aangesloten, of uit Bergen-op-Zoom kwam het verzoek, om door bemiddeling der Conferentie eene doopacte te erlangen. Zelfs aan de Vereeniging van den H. Franciscus Regis te Brussel zond men, op hare aanvraag, twee alhier opgespoorde actes. Twee gezinnen werden aan het benoedigde kapitaal geholpen om hunne negotie door te zetten, twee weduwen voldoende ondersteund, om eene goede zaak op te rigten. Men was vermetel genoeg om eene werkinrigting tot stand te brengen onder den naam van: *Koehaar-Spinnerij*.

Bij dit alles werd het hoofddoel der Vereeniging niet uit het oog verloren. Men bezocht reeds 48 gezinnen, ondersteunde 230 personen en gaf hierbij bons af voor grutterswaren, brood, brandstof of huishuur.

Het 1ste boekjaar sloot met een klein nadeelig saldo van

slechts 81 centen, maar het veld ter bearbeiding was zoo groot, dat dit door eigene krachten niet konde geschieden. De boom der liefde behoefde meerder voedsel.

De liefdadigheid van Haarlem's Katholieken kennende, besloot men hunne bijdragen te vragen ter groei en bloei der Conferentie. Slaagden we in het eerst al niet zoo gunstig, de Hollandsche aard was hier veel schuld van, men kende de zaak nog niet, later verbeterde zich dit. Het financiëel verslag doet ons verbaasd staan bij de optelling der sommen, door bijdragende leden in het afgelopen tijdperk op het altaar der liefde neergelegd.

Dat alle beginselen moeilijk zijn, ondervond ook onze Conferentie: haar werkend ledental bleef afwisselend van 17 tot 15 en 14 dalen, en weder opklimmen tot 18 en 19; haar ondernomen liefdewerk der *Koehaar-Spinnerij* moest zij in 1853 vaarwel zeggen, ondanks de vele en zorgvolle bemoeijingen, vooral door de ijverige Commissie, er aan besteed.

de uitgaven waren	f 2396.70 ^s
en de ontvangsten bedroegen de som	» 2065.48
Een nadeelig saldo nalatende van	f 331.22 ^s

In 1852 besprak men om eene loterij te houden van om-niet bijeengebragte voorwerpen van kunst en smaak, ter stijving der kas. M. H. wij willen U wel gulhartig bekennen, dat deze met beleid begonnen en met zorg doorgezet, menigvuldige werkzaamheden vordert; maar het vooruitzigt van iets te winnen is een lokaas, waarvoor menigeen een offer over heeft.

De in 1853 gehouden loterij bragt f 421.47 op
en die van het volgende jaar . . . . . » 557.56 ^s

De liefdeboom wortelde zich al vaster en vaster in Haarlem's bodem, ja men zag in 1854 eene kleine loot uit den stam ontkiemen, die weldra tot eenen zeer vruchtbaren tak aanwies.

« Hongerigen spijzigen » staat als het eerste lichamelijk werk van barmhartigheid aangeschreven. Dit indachtig wilde de Conferentie eene *Spijskokerij* oprigten. Men besprak de zaak in het breede, verkreeg bereidwillig de noodige inlichtingen van Amstels Conferentie, en het besluit werd genomen. Men begon echter in het klein en bereidde vooreerst alleen spijs voor de bezochte gezinnen; en zietdaar het liefdewerk der spijskokerij. Over hare verdere groei en bloei willen wij het verslag niet vooruitloopen.

In 1859 beproefde de Conferentie wederom door eene te houden loterij het deficit harer kas te herstellen en mogt hierin gelukkig slagen. Door eene ontvangst van *f* 476.99 kon weder op nieuw in vele behoeften worden voorzien.

Onze geschiedenis volgend, komen we thans aan een bijzonder droevig voorval, dat niet alleen onze Conferentie, maar geheel het Bisdom ten diepste trof. De Doorluchtige Hoogwaardige Kerkvoogd, dien wij bij deszelfs benoeming in 1853 onze hartelijke gelukwenschen bragten, en die, in zijne overgrootte liefde voor Eavo's nietige Conferentie, hare Beschermheer was, - Haarlem's eerste Bisschop na het herstel der Kerkelijke Hiërarchie in Nederland, Monseigneur van VREE zaliger gedachtenis bezweek in weinige dagen aan eene hevige ziekte.

De Conferentie genoot de hooge eer om hare diensten te leenen bij de plegtige Uitvaart, en mogt in vereeniging met andere katholieke corporatiën het dierbaar overschot graf-

waarts vergezellen, terwijl haar President en Vice-President geplaatst waren bij den treurende vriendenstoet, die het lijk van den Doorluchtigen Overledene volgde.

Het jaar 1861 liet eene treurige herinnering achter, maar ook een blijd aandenken; want nog in hetzelfde jaar ontving onze diepbetreurde Bisschop eenen waardigen opvolger in uwe Doorluchtige Hoogwaardigheid. Nog altijd hoog waarden wij de eer, Monseigneur, dat wij U bij uwe komst hebben mogen begroeten, dat wij aan den voet van Uwen troon onze nederige gelukwensen konden aanbieden; nog herinneren wij ons de zalvende en opwekkende woorden toen tot ons gerigt, welke wij, met Uwen Bisschoppelijken zegen bekrachtigd, aan de Conferentie mogten overbrengen.

In 1863 onderging de Spijskokerij eene aanmerkelijke uitbreiding, waartoe echter het voortdurend nog verhuurde gedeelte van het gebouw in eigen gebruik moest worden genomen.

Daar de groote kosten uit de gewone middelen niet konden worden bestreden, werd er weder eene Loterij ondernomen, en wel met goed gevolg: wij debiteerden 1862 loten en stijfden de kas met eene opbrengst van f 563.13.

Bij het herdenken van die gebeurtenis komt ons als van zelve eene gevoelige slag voor den geest. Onder de drukke zorgen en bemoeijingen voor dit liefdewerk ontvielen door den dood aan de Conferentie hare ijverige President LANS en waardige Vice-President HOLLEMAN. Zij waren het, die de moeilijke betrekking van v. d. VOORT en ELSENSOHN z. g. na den WelEd. Heer BEIJNES op zich hadden genomen, die den hamer met vaste hand maar ook met zorgvuldig beleid wisten te voeren, en als medebroeders aan alle liefdewerken deel namen. Met vol vertrouwen evenwel zagen wij

het Presidium overgaan op onzen hooggeschatten medebroeder VAN ZIJL, wien na het overlijden van onzen President LANS de hamer werd gegeven, en die ze na een tiental jaren, met een krans van liefdewerken omvlochten, in de hand van den Zoon kon nederleggen.

Het ledental tot nu toe 16 en 15, nam in 1864 eene ruimere vlugt en wies aan tot 23 personen. Bij de aansluiting van zoo vele jeugdige krachten kon het wel niet anders, of de bloei van den Stam werd meer zichtbaar.

Den steeds meer en meer aangroeienden leeslust en de verspreiding van slechte en zedeloze lectuur kennende, besloot de Conferentie een reeds dikwijls besproken liefdewerk, eene *bibliotheek* op te rigten. Eene langzame maar toch krachtige groei is ook aan dezen tak van den stam zichtbaar. De voorname zorg is: door goede boeken een tegengift te stellen tegen de zoo kwistig uitgestrooide en zoo gemakkelijk te verkrijgen verderfelijke geschriften.

Het kleedingmagazijn was altijd eene geliefkoosde zorg der Conferentie; maar bij het opschieten van den boom moest, helaas, menige aanvraag worden beantwoord met: « *niet voorhanden, en geene middelen in ons bezit ter aanschaffing* ». Er was behoefte aan eene nieuwe bron, waaruit men zou kunnen putten. Deze bron, deze uitbottende tak was het liefdewerk der *St. Aloysius vereeniging*, meer bekend onder den naam van de Kleine Conferentie, eene naam haar ten volle waardig; want klein is haar ledental, jeugdig en klein zijn hare leden, klein en gering is het offer dat de jongelingen wekelijks bij U komen vragen: met hunne bosjes rammelende, vragen zij slechts de geringe, de kleine gift van 1 Cent.— Maar al is hier alles met een waas van nietigheid en geringheid

bedekt, de vruchten van dezen tak zijn groot. Het werk dier kleine Conferentie is als de waterdruppel die den hardsten steen uitholt. Die jonge lieden beoefenen een der zeven werken van barmhartigheid: « de naakten kleeden », zij zijn de steun van het kleding-magazijn, en openen een bron, waaruit steeds met vrucht geput wordt. Hunne jaarlijksche ontvangsten beloopten f 400.

Het jaar 1865 zag weder eenen nieuwen tak ontspruiten: het verschaffen van werk, dat in anders verlorene uren en door gebrekkige lieden kon worden uitgeoefend, en bekend stond onder den naam van: *zijde pluizen*. Jammer dat door het opheffen der bestaande fabriek deze tak geene verdere vruchten kon voortbrengen. Hetgeen in de 15 maanden van haar bestaan aan een klein getal personen voor arbeidsloon was uitbetaald, bedroeg nog de som van f 303.49.

Wij zijn nu genaderd tot 1866, het jaar der vruchtbaarheid in liefdediensten, het jaar door menig gezin steeds met droefheid herdacht, het jaar waarin de bestaande vooroordeelen tegen de Conferentie werden opgeheven, het jaar waarin de liefdeboom hare wortels al vaster en vaster bevestigde, eene algemeene deelneming verwierf, zoowel van het Stedelijk Bestuur als van ieder ander in het bijzonder.

De gevreesde ziekte de Cholera had nog slechts enkele offers geeischt, en de Conferentie opende dadelijk hare Spijskokerij. Voor eenen zeer geringen prijs leverde zij goed en versterkend voedsel. Ieder verzocht om het te mogen verkrijgen, iedereen bragt ons zijne offers, en alleen een meer ijverig en werkzaam aandeel der Leden in dit liefdewerk was voldoende om aan iedere aanvraag, om aan aller verzoek te voldoen. Hoevele voorbeelden van offerende liefde, opgedaan in de gezinnen, zouden wij kunnen vermelden! welke bekeeringen

in dien bangen stond! Onze statistische tabel maakt er van 12 melding uit de gezinnen, waar wij onze bezoeken aflegden.

Ook bewogen met het lot der kinderen wier ouders aan de ziekte lijdende waren en die geene oppassing of verzorging konden erlangen, besloten wij, voor die kleinen een toevlugtsoord te zoeken, en vonden zulks in het gesticht der Eerwaarde Zusters van Liefde aan het Spaarne, waar wij een geheel afgezonderd gedeelte van het gebouw voor hen konden inrigten. Daar vonden zij een te huis, daar vonden zij in de Eerw. Zusters hunne moeders weder, daar leerden wij zuivere naasteliefde beoefenen, daar stichtte men zich in de opoffering dezer heilige zielen aan 21 kinderen betoond.

De groote uitbreiding der Conferentie en van hare liefde-werken deed behoefte aan ruimere localiteit voor het houden onzer Vergaderingen gevoelen. De gelegenheid bood zich hiertoe in ons gesticht zeer gunstig aan, en wij aarzelden geen oogenblik om de voorgenomen veranderingen aan te brengen.

In den tegenwoordigen tijd zien wij dikwijls met groote letteren dan hier dan daar voor de glazen gepubliceerd: *Groote uitverkoop wegens vertimmering*. Soms tracht men daardoor de bijzondere uitgaven te bestrijken, soms wel bestaande tekorten te dekken. Ook wij verkeerden na al hetgeen 1866 voor ons had opgeleverd, na zulke groote uitgaven, in eenen zelfden toestand. De kas was ledig en de behoefte der gezinnen groot. Ook wij zonden onze circulaires rond met groote letters: *Loterij van om-niet bijeengebragte voorwerpen ten voordeele der Vereeniging van den H. Vincentius à Paulo*. — M.H. wij wenschen elken uitverkoop zulk eene gunstige uitkomst toe.

De nieuwe zaal bevorderde uitstekend de Expositie, het aantal ingezondene voorwerpen overtrof onze verwachting, de

bezoeken waren talrijk, en met de plaatsing der loten ging het zeer naar wensch. Dit liefdewerk onder gunstige vooruitzichten ondernomen, gaf een voordeelig saldo van *f* 1256.55^s: eene uitkomst ver boven die van vorige loterijen, en zelfs nog boven die der laatste van 1872, waarvan het saldo was *f* 1111.87^s.

De jaren 1867, 68 en 69 leverden verder voor onze geschiedenis geene bijzondere voorvallen op. Het ledental klom van lieverlede tot 29 personen. De bezoeken strekten zich in den zomertijd uit tot 20 à 30 gezinnen, en bij den wintertijd bragten wij ze afwisselend aan 70 tot 120.

De groote kwestie van onzen tijd, de levensvraag voor de katholieke jeugd, vond ook te Haarlem weerklank. In 1870 kwam de Katholieke Parochiale School tot stand. Het gebouw, waarin wij ons op dit oogenblik bevinden, was door eene Commissie, door de Parochiale Kerkbesturen daartoe gemagtigd, ten dien einde aangekocht en tot doelmatige schoollouwen ingerigt.

Reeds vroeger was er ook bij de Conferentie herhaalde malen sprake geweest van het oprigten eener Katholieke School, maar inziende dat onze krachten voor dat veelomvattend werk te kort schoten, waagden wij het niet, hetzelfde te ondernemen. Wij begroetteden met vreugde de Commissie ter oprigting, voorgestaan door de ijverige Eerw. Herders van Haarlem's verschillende parochiën, en mogten niet nalaten van onze zijde deelneming in dit grootsche werk te betuigen. Het liefdewerk, bekend onder den naam van *Beschermchap der scholieren*, een nieuwe tak ontsproot aan den liefdeboom, om de kinderen der bovenschool tot een nuttig gebruik van het onderwijs aan te sporen, en de ouders, die de kleine onkosten daaraan verbonden, niet zouden kunnen dragen, hierin te steunen.

Bij het verlaten der school gaat menig jongeling een zeer glibbering pad betreden. Het genoten onderwijs moet behouden blijven, ja, zoo mogelijk, worden voortgezet; de schreden van den knaap bij het ambacht dienen te worden nagegaan. en zietdaar M.H., wat eene laatste spruit, doch ook nog maar een klein spruitje, deed te voorschijn komen. Onder den naam van *Beschermchap der ambachtsleerlingen* werd in 1874 een liefdewerk in het leven geroepen om de vruchten van het genoten onderwijs te verzekeren, te bestendigen, en te verhoeden dat ze zouden verdroogen of verdwijnen. Hoe klein het ook is, wij begroeten het met vreugde en wenschen het door de voorbede van haren patroon den H. Joseph allen zegen toe. Haar ijverig bestuur en den geachten Onderwijzer, die zijne uitspanningsuren en talenten er aan wijdt, staat een ruim veld ter bearbeiding open.

Thans zijn wij genaderd tot den huidigen stond, waarop we de verdere geschiedenis onzer Vereeniging hoopvol te gemoet zien. Door steeds meerdere aansluiting van werkende Leden zijn thans onder den in 1850 opgerigten Liefdeboom een 35-tal personen werkzaam vergaderd, die, in afwachting dat weder nieuwe spruiten, nu nog onder de schors verborgen, zich vertoonen, inmiddels met naauwgezette ijver de reeds ontkiemde takken verzorgen, en den tijd der oogst verbeiden om de vruchten in te zamelen.

De reeds geplukte vruchten van den boom gaan wij U nu ter aanschouwing aanbieden, en ook die der takken zullen wij U van naderbij laten zien. Wij kunnen ons hier, even als reeds bij de geschiedenis is gedaan, het zoo net en uitvoerig financieel verslag, de met zooveel zorg opgemaakte Balans-

rekening van den helaas te vroeg ontslapen DE BRUIJN ten nutte maken. Misschien vergen wij te veel van Uw geduld, doch de belangstelling waarmede Gij ons vereert, geeft ons nieuwen moed om U het Verslag onzer verrigtingen voor te houden.

Als hoofdvereischte voor den bloei der Vereeniging stelt ons Reglement: onderhouding der Regels, om zoo eigene heiliging en het welzijn van anderen te bevorderen. Beide doeleinden gaan hand aan hand: met het eerste te verwaarloozen, kan men het andere niet met vrucht beoefenen, en het tweede is als de leerschool, ten einde het eerste te volmaken.

Dit voor oogen hebbende, bragten wij in het verloopen tijdperk gedurende de zomermaanden aan 749 gezinnen onze bezoeken, doch in den wintertijd, als de Spijskokerij in werking was, steeg dit cijfer tot 1554; derhalve in de 19 jaren, dat dit laatste Liefdewerk bestaat, wordt zulks 82 gezinnen per jaar. Hieronder zijn jaren dat wegens schraalte van geldmiddelen slechts 26 gezinnen konden worden bezocht, maar ook andere dat wij aan 127 gezinnen onze bezoeken bragten.

Met ledige handen hunne armoedige woning binnen te treden, is niet doenlijk. De bon is de sleutel des harten: ondersteuning in brood of grutterswaren of huishuur of warme spijs opent èn mond èn hart. Gedurende de 25 jaren van haar bestaan verleende de Conferentie de navolgende ondersteuning:

aan Brood voor een bedrag van	f 567.84 ^s
» Grutterswaren voor	» 4312.39
» Huishuur en geld en voorschotten	» 9374.10 ^s
en » Warme spijs voor	» 7214.16 ^s
Eene totale uitgave uitmakende van	f 21468.50 ^s

Deze som van f 21468. 50^s betrof alleen *gewone* dagelijksche behoeften, maar bij het ontvangen van menige gift aan de Conferentie gedaan, was niets den Leden aangenaamer dan aan den uitgedrukten wensch van den gever te beantwoorden. Van vele zulke giften gewaagt onze statistische tabel. Nu eens was het bij een blijd herinneringsfeest, dan weder bij het vieren van een huiselijk feest van een der werkende of bijdragende Leden, op andere tijden was het eene bepaalde intentie aan eene milde gift verbonden.

Ook bij feesten der Vereeniging, zooals b. v. in September 1862 ter gelegenheid van de 200jarige gedachtenis van den sterfdag van onzen H. Patroon, in 1869 bij de viering van het 50jarig Priesterschap van onzen teederbeminden H. Vader Pius IX, en in 1871 bij het herdenken van het 25jarig bestaan der Vereeniging in Nederland werden de armen extra bedacht. Het waren alsdan de behoeftigen, die even als nu de deelgenooten, de hoofdpersonen der feestviering moesten wezen, en op vleesch of spek met meel, grutterswaren en brood onthaald werden met de benoodigde brandstof er bij. Eene uitdeeling in 1853 bestond uit spek met gort en karnemelk.

De som voor deze buitengewone uitdeelingen besteed, bedraagt f 2891.13.

Maar, zal welligt iemand vragen, hoe zijn al die andere uitgaven, waarvoor geen *bepaalde* giften geschonken waren, gedekt geworden? Wij antwoorden: door uwe liefde voor de armen, door Uw vertrouwen aan ons geschonken, door Uwe zoo ruimschoots verleende bijdragen, die, in den schoot der behoeften geworpen, op het altaar der liefde gelegd, ons in staat stelden deze uitgaven te doen, ja ons de verpligting oplegden de armen daarmede te ondersteunen. Wij waren,

als wij het zoo mogen uitdrukken, uwe makelaars, die uw kapitaal op het grootboek der eeuwigheid mogten plaatsen, eene kleine provisie voor ons hopende. De rente geniet ge reeds nu, maar bij de afgelegde reis naar de eeuwigheid ligt ook het kapitaal in de schaal der Goddelijke gerechtigheid, om uwe verdiensten te vermeerderen en uw loon te vergrooten.

Eene opsomming van het aldus belegd kapitaal per jaar zou ons in een net van cijfers doen verwarren. Genoeg zij het U, hopen wij, het eindcijfer der verschillende ontvangsten te vernemen.

Dezen waren :

Bijdragen van honoraire en contribuierende leden	f 9525.20 ^s
Giften met bepaalde intentiën	» 6020.56
Extragiften	» 4143.10
Collecten op de algemeene vergaderingen . . .	» 621.30

Voegen wij hierbij hetgeen door het werkend personeel is bijgedragen, als:

de collecten op de wekelijksche zittingen . . .	» 3393.83 ^s
en hunne bijdrage van 10 c. per week, vroeger ter aflossing van het opgenomen kapitaal, en nu bestemd tot onderhoud van het Gesticht . . .	» 2609.40
dan verkrijgen wij de som van	f 26313.40

Deze cijfers M.H. spreken beter dan onze dankbetuigingen; zij zijn voor U eene voldoening bij de gedachte aan het nut daardoor gesticht, zij verzekeren U eene belooning door onzen Goddelijken Zaligmaker aan de geringste weldaad toegezegd, zij beloven U eene gelukkige eeuwigheid als de vrucht der dikwerf zoo kwistig verleende hulp.

Beschouwen wij nu de zichtbare vruchten van den met zilver gekroonden liefdeboom. Zij zijn eene belooning voor de vele offers aan den wasdom besteed.

Nemen wij hiervoor de statistische tabel ter hand en schenken wij onze aandacht aan de 1^e kolom, waar boven geschreven is: *Tot hunne godsdienstpligten teruggekeerde personen*. Aan den voet vinden wij het eindcijfer van 58. Voorwaar een niet onaanzienlijk getal zielen, zoo wij mogen hopen, voor den Hemel gewonnen! Hier was het eene vrouw in overspel levende, die hare onwettige samenleving afbrak en tot God wederkeerde, niettegenstaande zij eene toekomst van gebrek en armoede met hare 4 kinderen te gemoet ging. Door verleende hulp en eene krachtige medewerking harerzijds heeft zij het echter zoover gebragt, van in de rij der contribuerende leden geteld te worden. Daar was het een man die sedert jaren zijne pligten verwaarloosde, en aan volslagen armoede prijs gegeven was, maar op de bede zijner vrienden, en met het oog op de opofferende liefde hem en zijn gezin betoond, zijnen levenswandel veranderde, een braaf huisvader en nuttig lid der maatschappij werd. Doch genoeg hiervan, gaan wij verder.

De H. Katholieke Kerk, die liefdevolle moeder, stort reeds bij het aanschouwen van het eerste levenslicht over den pas geboren mensch Gods milde genade uit. Ongelukkig zij, die van deze onschatbare weldaad verstoken blijven; maar overgelukkig die bij de ontdekking mede kan werken, om hen, al is het ook op lateren leeftijd, aan de genade van het heilig Doopsel deelachtig te maken. Bij 34 gevallen viel ons dit geluk ten deel en bragten wij aan de ouders of aan gelukkigen zelve onze heilwenschen.

Van af het bestaan der Conferentie waren hare Leden diep overtuigd, dat het een uitstekend liefdewerk moest zijn, alleraangenaamst aan den God aller liefde, aan Jesus Christus zelve, hen te bedenken, die zich tot hunne 1ste H. Communie voorbereiden. In de eerste jaren verkreeg ieder gezin eene geldelijke toelage, soms ook kleeding, tot in 1864 besloten werd om jaarlijks zes jongelingen — uit iedere parochie twee — ons door de Eerw. Heeren Pastoors aantewijzen, geheel te kleeden en van alles te voorzien.

De onkosten hieraan verbonden, hebben f 1176.75⁵ bedragen, maar de gebeden en dankzeggingen uit een gereinigd en geheiligd hart ontsproten, vergoeden honderdvoudig het offer er voor gebragt. 's Hemels zegen was zichtbaar in de Conferentie.

Ofschoon de katholieke School in de eerste jaren der Conferentie alhier tot een der vrome wenschen behoorde, bezat Haarlem toch al spoedig eene inrigting, door de liefde in het leven geroepen, en door de liefde ondersteund, waar de liefde op de volmaakste wijze zetelt en in de harten der kleinen de eerste zaden van godsdienst en deugd al spelend worden neergelegd. Dáár bij de Eerw. Zusters van Liefde werden onze aanvragen ter plaatsing van kinderen nimmer weigerend beantwoord; dáár op de bewaarschool bragten wij 32 kinderen, wier moeders met zorgen overladen, voor hen een te klein gedeelte konden over hebben. Zelfs wanneer eene verwaarloosde opvoeding de zaden van godsvrucht en deugd reeds had doen verstikken, dan stond de school der Eerw. Zusters voor ons open, om weder godsvrucht en deugd aan te kweeken. Met het onderrigt in nuttige vrouwelijke handwerken gaat daar altoos godsdienstige vorming gepaard. Wij

plaatsten op de breischool 57 meisjes, en nog voortdurend blijft een 20tal tegen eene kleine tegemoetkoming dat onderwijs genieten.

Het kind onder de teedere hoede eener goede moeder en de onvermoeide zorgen van eenen braven vader opgroeiende, kan zijn geluk niet genoeg beseffen, vooral tegenover andere kinderen, wier ouders, nog wreedaardiger dan tijgers, eene goede opvoeding niet alleen verwaarloozen, maar zelfs geheel onmogelijk maken. Voorbeelden van dit laatste kwamen ons, helaas, maar al te dikwijls onder de oogen. Hier was het een vader, die na alles aan de dronkenschap te hebben prijs gegeven, zich van zijne kinderen verwijderde, hen als weezen achterlatende; daar was het een man die door echtscheiding bij de burgerlijke wet zijne kinderen aan de hoede van eene protestantsche moeder moest overlaten. Bij het overlijden van die vrouw, kon hij, geholpen door de bemoeijingen van een geachten katholieken regtskundige, zijne kinderen weder tot zich nemen, maar ofschoon slecht twee der vijf kinderen ten zijnen laste werden gelaten, hunne opvoeding werd verwaarloosd. Elders was het eene moeder die hare twee in zonde verwekte kinderen, in plaats van ze geheel buiten hare kosten besteed te willen hebben en zelve eene goede dienst te betrekken, liever gebruikte om gemakkelijker in haar onderhoud te kunnen voorzien, ja zelfs na haren dood het bewijs naliet.... doch eindigen wij op dezen feeststond met een tooneel van pligtverzuim te schetsen, zien wij liever hoe de liefde werkzaam is om aan die kinderen eene betere opvoeding te schenken.

Wel is het te bejammeren, dat slechts voor enkelen dier verwaarloosden de deuren van een opvoedingsgesticht kunnen

worden opengesteld, dat de kosten hieraan verbonden te aanzienlijk zijn, het getal dier kinderen te groot is, om allen te helpen. Zien wij hoopvol eene toekomst tegemoet, welke ook alhier een verplegingsoord voor die ongelukkigen zal geven.

Aan 61 kinderen vervulden wij in den afgeloopen tijdkring dien liefdepligt, door hen in een gesticht of bij brave menschen te besteden, hiervoor een niet onaanzienlijk bedrag van f 3206 . 27^s uitgevende.

Verlaten wij voor eenige oogenblikken onze lievelingen, de jeugd, de hoop der toekomst, en herdenken wij even eene klas van ongelukkigen, die ons medelijden dubbel waardig zijn. Wij bedoelen haar, die, na aan de verleiding te hebben toegegeven en na aan de slechte hartstogten den vrijen teugel te hebben gelaten, dat misdadig gedrag inziende, dien verkeerden wandel wenschen vaarwel te zeggen, en naar rust voor hun gefolterd geweten zoeken. Wij hadden het voorregt 11 meisjes te brengen in het gesticht de Goede Herder te Leiderdorp of te Munster, en ontvangen van daar voortdurend de verblijdende tijding van welzijn en goed gedrag. Het eenige lastige in deze zaak is de vordering van het Pruisisch Goevernement om actes, bij de Nederlandsche wetgeving onbekend en overbodig; want ook zij, die meisjes, zij worden «staatsgefährlich»!

«Huur- en verhuurkantoor» zou, na alloop van sommige zittingen, opperbest aan de Conferentie als uithangbord passen. Want hier wenscht men een jongeling voor loopwerk, daar een meisje voor eene burgerdienst, hier vraagt een man eenig gereedschap, daar de dochter eenige kleedig ter betrekking harer dienst, elders wordt verzocht om borg te wezen ter verkrijging van geld om zaken op te rigten of door te zetten,

op eene andere plaats vraagt een wees een voorschot ter aanvulling harer negotiemand. Aan alle aanvragen te voldoen, was niet mogelijk, maar toch kunnen wij wijzen op 248 keeren, dat aan verzoeken om hulp voldaan is; ja wij zouden gevallen kunnen opgeven, waarin men, na hulp van de Vereeniging te hebben genoten, nu niet alleen in eigen onderhoud voorziet, maar zelfs anderen ten steun is.

Geen toestand is treuriger en verderfelijker dan de onwettige samenleving. Deze te doen ophouden is niet alleen eene groote geestelijke weldaad, maar staat zelfs bij de burgerlijke maatschappij hoog aangeschreven. Het eerste liefdewerk door de Conferentie ondernomen was, zooals we reeds hierboven zeiden, het doen ophouden eener onwettige samenwoning. Zij zette hetzelfde bij voorkomende gelegenheden steeds voort, niettegenstaande de hieraan verbondene eigenaardige moeilijkheden. De opvolgende leden, met dit liefdewerk belast, rustten nimmer, tot de ondernomene zaak een gunstig einde had bekomen, al moesten de vereischte actes ook verre in het buitenland worden opgespoord, al wist de bruid van de plaats harer geboorte alleen de kalkovens te noemen, of al moest het huwelijk door niet-verschijning des vaders tot den namiddag of avond herhaaldelijk worden uitgesteld.

De niet alleen bereidvaardige maar zelfs voorkomende hulp van den WelEdel. Acltb. Heer Wethouder en van de Heeren Ambtenaren van den burgerlijken stand droeg dikwijls niet weinig bij tot het welslagen. Onzen hartelijken dank en onze openlijke hulde brengen wij daarvoor nogmaals op dezen stond.

1864 en 1874 waren jaren, dat er in elk vijf dergelijke huwelijken werden voltrokken. In het geheel maken de verslagen melding van 40 onwettige samenlevingen, die door het

ontvangen van het H. Sacrament des Huwelijks ophielden, terwijl daarbij 11 kinderen werden gewettigd.

Niet slechts voor de alhier te wettigen huwelijken was de Conferentie werkzaam, ook voor andere plaatsen verleende zij gaarne hare diensten. Haarlem's Conferentie heeft ten deze eene zekere vermaardheid verkregen. Als wij de kolom, waar boven staat : *Diverse actes van voogdijschap, van geboorte als anderszins zoo voor hier als voor elders opgespoord*, optrekken, dan verkrijgen wij een getal van 105 voldoende beantwoorde aanvragen van verschillende verwijderde plaatsen, waaronder Roubaix eene eerste plaats inneemt. De uitgaven voor beide liefdewerken beloopt de geringe som van f317.41^s.

Bij voorkomende ziekten in de gezinnen mogten wij eene versnapering voor de zieken, eenige versterking voor de herstellenden niet weigeren. De opofferende liefde van den behoeftigen nabuur of vriend was ons menigmaal ten voorbeeld. Nog versch ligt ons in het geheugen het gezin, waarvan de man naar het Gasthuis werd vervoerd, eene vrouw met acht kinderen zonder verdiensten achterlatende. Ondersteuning verkreeg zij wel van alle kanten, doch de ziekte des mans was doodelijk; er moest naar een middel van bestaan voor de vrouw worden rondgezien. Alle burens beloofden haar te begunstigen, wanneer zij eene Water- en Vuurnering zou opzetten. Een makker des mans rigtte en vertrek en schoorsteen hiertoe gratis in. Mogten wij toen achterblijven? Neen M. H., zij gingen ons voor, wij volgden, en de gift aan de vrouw gedaan, was den zieke eene lafenis en deed hem den dood geruster te gemoet gaan.

Als de dood bij de armen offers eischt, is gewoonlijk de toekomst donker en kommervol. Dan vooral gevoelen zij be-

hoeft aan troost en opbeuring; menigmaal ontvloeit zelfs den bezoeker aan eigen oog een traan, als hij b. v. het gezin binnentreedt, waar de vader, het hoofd des gezins, is weggerukt, of de zorgvolle moeder haar kroost onverzorgd moest achterlaten. Alleen de troost der godsdienst kan hier verkwikking aanbrengen; doch ook elke deelneming in hun smart wordt zoo dankbaar aangenomen. Bij 84 dergelijke sterfgevallen bewezen we, volgens den regel van ons Handboek, de laatste eer aan den overledene, door het ligchaam grafwaarts te vergezellen, en baden wij voor de rust der ziel, zoo bij het H. Misoffer als op onze zittingen.

Vijf malen mogten we dezelfde diensten bewijzen, als eene der Eerw. Zusters van Liefde hare loopbaan alhier had volbragt, en door God was opgeroepen om de belooning harer deugd te gaan ontvangen.

Was het werk van barmhartigheid «Dooden begraven» onze plicht bij de bezochte gezinnen, was het eene eer bij andere gelegenheden: tot plicht en eer tevens rekenden wij het, diezelfde liefdedienst te betoonen, als soms een onzer medebroeders kwam te overlijden.

Onze geschiedenis wijst ons elf medebroeders aan, die wij grafwaarts bragten. Nog pas zijn we van de laatste rustplaats teruggekeerd van hem, dien we ons op dit oogenblik zoo gaarne herinneren: die hoe jeugdig ook in jaren reeds oud was in de beoefening der liefdewerken; hoe zwak ook van gestel, zich sterk gevoelde, waar zijn plicht van Vincentiaan hem riep; die met werkzaamheden overladen, den tijd zijner uitspanning besteedde in het opzoeken en in orde brengen van gevraagde actes, die ook zoo gaarne met ons bij dit feest de vruchten van den Liefdeboom' in het financiëel verslag,

eene nagedachtenis zijner waardig, had aanschouwd. Maar God riep hem tot zich, en hij was bereid. Met den traan der vriendschap in het oog verlieten wij de plaats, waar hij eenmaal door God's almacht opgewekt, verheerlijkt zal verrijzen. Ons afscheid klonk: Waardige Medebroeder JAN DE BRUIJN, rust in vrede!

Zietdaar M. H. eenige vruchten u ter uwer aanschouwing aangeboden, waarvan velen onder het loover verborgen, bij deze gelegenheid mogten ontdekt worden.

Van de vele takken, die hier en daar aan den boom zichtbaar zijn, is er een welke bijna uitsluitend voor onze jeugdige lievelingen is ontsproten. Lezen wij dat reeds in het eerste jaar op Onnoozelekinderendag een feestje werd gehouden voor de kleinen uit de bezochte gezinnen, dat een 20tal genoodigd, en uit de kas eene bijdrage werd gegeven van f 3;— het verslag van 1874 zegt: Er zijn onthaald 341 kinderen, de ontvangsten waren f 160.46^s, de uitgaven f 234.74^s, het na-deelig saldo was f 77.33^s, dat door de Conferentie is bijgepast.

Kinderfeesten vieren is eene aangename maar zware taak. Verbeeldt U alhier te zijn omgeven door 341 kinderen van 5 tot 12 jaar, die in de heilige overtuiging verkeerden, U een onuitsprekelijk genoeg te doen door zich met U bezig te houden, U dan hier dan daar mede te slepen, en U juichend te omringen, en dat Gij dan, voor zooverre ge nog denken kunt, uwen eigen jeugdigen leeftijd U voor den geest haalt, U daarin verplaatst: o, M. H. het is onmogelijk, die kinderpret koud en droog aan te zien, en geen kind met de kinderen te worden, al zou het u ook nog zooveel vermoeijenis kosten. Als van zelve doet ge mede en gaat ge voor: hier hebt ge er een op den schouder, daar beschermt ge een der kleinsten, ge juicht en jubelt zooals zij, deelt brood, chocolade

en versnaperingen rond, wijst op de vertooningen die weder andere leden verrigten, en doet hen watertanden naar den tentoongestelden voorraad van meel, spek, brood, almanakken, kleedingstukken enz., ja met genoeg en laat ge in de opgehoopte zaal nog een 150tal ouders binnen, die aan het einde, beladen met geschenken en met hun kroost aan de hand, glanzend van genoeg en vol erkentelijkheid het feest verlaten.

Deze feesten werken op de jeugd als de malsche regen op den verdorden akker: zij maken hen leerzaam, vlijtig en gehoorzaam.

De totale uitgaven waren	f 2337.53 ^s
en de ontvangsten beliepen	» 1723.65
	<hr/>
waardoor wij met eene bijdrage uit de kas van	f 613.88 ^s

vijf en twintig feestjes voor de arme kinderen hielden.

Slaan wij nu het Keukenboek open, zien we hier de vruchten van een 19jarigen tak, verzameld met eene werkzaamheid, die het Liefdewerk der Spijskokerij zulk eene vlugt heeft doen nemen.

Bij de oprigting in den winter van 1854 op 55 werkte zij aanvankelijk met één ketel, en bereidde alleen spijs voor de bezochte armen. Spoedig kwamen aanvragen om bons ook voor andere behoeftigen; aan dit verzoek werd ruimschoots voldaan, zoodat ze gedurende dien wintertijd reeds uitreikte

aan de bezochte gezinnen	2543	portien
en voor anderen verkocht	8576	»
	<hr/>	
een totaal uitmakende van	11,119	»

Het getal aanvragen om bons nam toe, en noodzaakte om in 1859 eenen tweeden ketel te zetten. Er werden 17,693 portien bereid.

In 1862 en 63 moest zij, wegens de duurte der voornaamste levensbehoefden, den prijs der bons met 1 cent verhoogen en op 9 centen stellen. De vermeerderde aanvraag om Bons deed naar eene grootere uitbreiding omzien. Wederom werden er 2 ketels geplaatst, de keuken veranderd, vergroot, en geheel ten gerieve van het liefdewerk ingerigt. De kosten waren *f* 976.37, maar door een zuinig beheer kwam men die spoedig te boven.

Zij bereidde toen 31,684 portieën, en de ontvangsten bedroegen *f* 2534.90.

Het jaar 1866, wanneer zij haren werkkring tot een gedeelte van den zomertijd uitbreidde, was het jaar dat zij de meeste spijs afleverde. Zij bereidde 64,381 portieën, waarvan de Conferentie er 13,396 aan hare armen uitdeelde.

De ontvangsten waren in dat jaar *f* 4948.14
en de uitgaven . . . . . » 4270.31

Van dien tijd af, mogen we zeggen, was hare roem gevestigd; zij bleef jaarlijks van 34 tot 38 duizend portieën koken, en in den afgelopen wintertijd klom dat getal tot 36.664, waarvan de Conferentie er aan de bezochte gezinnen 8713 gaf.

De ontvangsten gedurende dezen laat-
sten winter waren. . . . . *f* 3845.69
de uitgaven zijn geweest . . . . . » 3650.11
een voordeelig saldo afwerpende van » 195.58

Zien wij nu het totale bedrag.

De spijskokerij verkocht gedurende de 19 jaren van haar bestaan aan particulieren . . . . 561,970 portieën.
en leverde aan de Conferentie . . . 49,910 »
Totaal 611,880 »

Het bedrag der ontvangsten was . . .	f 49376.51
Dat der uitgaven	» 44823.68
	<hr/>
Alzoo een voordeelig saldo ten dienste	
der armen	f 4552.83

Van het voedsel des ligchaams aan de behoeftigen uitgedeeld, hebben U cijfers de hoeveelheid gemeld; voor de waarde en de hoedanigheid verwijzen wij U naar de inrigting zelve en zeggen: M. H., proeft en oordeelt.

Gaan wij nu eenen anderen tak van den liefdeboom bezien, alwaar de vrucht is voedsel des geestes: de Bibliotheek.

In onze geschiedenis hebben wij U met den tijd harer op rigting en het doel bekend gemaakt. Hier kunnen wij U ten bewijze van hare ontwikkeling en bloei mededeelen, dat de Commissie der Bibliotheek in het jaar 1864, 527 boeken heeft afgegeven, in het jaar daaropvolgende 1177, welk getal van lieverlede opklimmende gedurende den winter van 1873 op 74 3574, en in den laatsten winter 4143 is geweest. Gedurende het 11jarig tijdvak van haar bestaan gaf zij dus ter lezing 27738 boeken.

De uitgaven in dit tijdperk waren . . .	f 1213.69 ^s
en de ontvangsten	» 526.24
	<hr/>
waardoor een nadeelig saldo van . . .	f 687.45 ^s
uit de kas der Conferentie moest worden aangevuld.	

De St. Aloysius-Vereeniging, die op het oog zoo nietige tak, leverde vruchten, zoet als honig, terwijl de bitterheid van uitgaven al zeer gering mag heeten. Slechts eens in het jaar, bij het patroonfeest, eenige uitspanning, — en nog eene kleinigheid met St. Nicolaas in schoen of kous, ziedaar alles. De kinderhand is spoedig gevuld.

De ontvangsten van dit liefdewerk zijn geweest f 4611.38.

Dank aan de Commissie van dit Liefdewerk en aan de jongelieden voor hunnen volhardenden ijver. Het geringe offer in hunne busjes gestort, is waarlijk een verkwikkende daauwdruppel voor den liefdeboom.

De bemoeijingen van het Beschermerschap der scholieren zijn met verblijdende uitkomsten bekroond. Begeven we ons in den geest even naar de bovenlocalen van dit gebouw. Wij zien daar 273 jongens zitten, meest allen uit den behoeftigen stand, voor wie het onderwijs alhier goud waard is. Dat bezitten zij evenwel niet. Van enkelen kunnen de ouders de schoolgelden voldoen, bij anderen voorziet de Conferentie hierin, geheel of gedeeltelijk. Geheel voor hare rekening genieten er 112 jongens onderwijs; voor een 20tal betaalt zij de kosten gedeeltelijk. Buitendien wordt alles aangewend, om het trouwe schoolbezoek en den ijver tot leeren te bevorderen. Een jaarlijksch feest voor de vlijtigsten en minstverzuimenden draagt niet weinig bij ter aanmoediging en opwekking. Zoo doende hopen we het onderwijs te steunen en tevens ouders en kinderen tot waardering aan te sporen.

De ontvangsten voor dit Liefdewerk zijn geweest 1230.15^s, waarbij eene gift gedurende de twee eerste jaren van f 100 per jaar, en later eene van f 200 jaarlijks van de HEerw. Heeren Pastoors hier niet onvermeld mogen blijven.

De uitgaven voor dit Liefdewerk bedroegen f 2247.08

Een met den boom opgewassen tak, met den stam als het ware vereenigd, moeten we nu nog ten laatste ter bezigtiging stellen. Waar eene Conferentie bestaat, daar is ook een kleedingmagazijn; en, wel opmerkelijk, de ondervinding is overal dezelfde: slappen tijd kent men er niet. Altijd valt er in veler behoeften te voorzien, nooit is er voorraad; wat als oud ontvangen wordt, gaat als nieuw van de hand; van eene

toog maakt men een compleet bruigomspak, van een bijkans versleten karpel eene kostbare dekking bij koude, enz. enz., in een woord alwat tot kleeding en dekking kan dienen, vindt gretigen aftrek. Doch hier is vooral waar: eerst ontvangen dan uitgeven. Moge de vermelding van de voornaamste afleveringen in de laatste 12 jaren U aansporen, toch de Commissie te gedenken, en U opwekken het overtollige ter harer beschikking te stellen, vooral bij gelegenheid van den schoonmaaktijd. De Commissie heeft dezen winter haren voorraad opgeruimd, bezit een ruim lokaal ter ontvangst, en heeft nog een aantal aanvragen, nog veel oude schuld te voldoen.

In de laatste 12 jaren zijn afgegeven:

311 complete bedden.	195 broeken.
322 dekens.	155 jassen.
216 lakens.	97 japonnen.
494 hemden.	2701 paar klompen.

Behalve deze hoofdartikelen, gingen er nog vele kleinere zaken met graagte van de hand. Zelfs dezen winter werden er verschillende voorwerpen van dien aard afgegeven, als:

10 borstrokken.	11 petten en hoeden.
10 onderbroeken.	1 mangel.
11 paar kousen.	1 krui- en 1 broodwagen.
12 vesten.	8 kerkboeken en 1 kruisbeeld.
5 vrouwen rokken.	1 schop. 1 doofpot. 2 stoelen.
13 paar schoenen.	1 complete water-en-vuur-stand.

Verder divers kindergoed, gordijnen, schilderijen, omslagdoeken, Dameshoeden enz.

De uitgaven voor het magazijn waren in het geheel	f 4404.40 ^s
De ontvangsten	» 4376.39
benevens duizenden voorwerpen in natura.	

Na de vele reeds gedane mededeelingen van ontvangsten en uitgaven is het ons nu gemakkelijk, en, gelooven wij, voldoende, eene recapitulatie van slechts enkele jaren te geven:

	Ontvangsten.	Uitgaven.
In 1850 waren	3585.23 ^s	3531.54.
in 1860 »	3044.35 ^s	3174.14 ^s
in 1870 »	5091.80 ^s	4780.70 ^s
in 1874 »	6614.86 ^s	7079.03 ^s

en de algemeene recapitulatie van 25 Maart 1850 tot 25 Maart 1875:

Ontvangsten	f109792.05.
Uitgaven.	» 109012.46.
Voordeelig saldo »	779.59.

Zietdaar M. H. onze taak ten einde. Wij hebben met U neêrgezeten onder den Liefdeboom, en haren groei en haren wasdom aanschouwd. Is Bavo's Conferentie te Haarlem een boom geworden, bezet met vruchtdragende takken: des te grooter is zij, des te meer voedsel vraagt zij. Weigeren wij dit niet, zijn wij werkzaam, zijn wij vrijgevig in hoogen mate. Ons loon zal groot zijn, en is het al niet hier bij het vieren van een volgend 25jarig feest, dan toch verblijden wij ons hierboven in haren verderen bloei, en roepen we elkander daár een eeuwig Alleluja Alleluja toe.

Na dit verslag, dat herhaalde malen met luide goedkeuring en een daverend applaus werd ontvangen, vroeg de WelEd. Heer A. H. HAFKENSCHIED, Pres. v. d. B. R. van Amsterdam en lid van den Hoofdraad het woord. Zakelijk kwam het op het volgende neder:

« Wanneer ik eenige woorden tot de vergadering ga rigten, is het in de verschillende betrekkingen, waarin ik tot

de Conferentie van St. Bavo sta. Als lid van den Hoofdraad ben ik de tolk van den President Lux in 't bijzonder, die tot zijn innig leedwezen verhinderd is deze vergadering bij te wonen, — en van den Hoofdraad in 't algemeen, die voor de Haarlemsche Vereeniging de hartelijkste gevoelens van belangstelling en liefde koestert. Niets zal mij dan ook aangenamer zijn, dan bij den Voorzitter te 's Hage de getuigenis te kunnen afleggen, dat wederkeerig in uwe harten liefde voor den Hoofdraad woont. Doch meerdere motieven hebben mij het woord doen vragen. Al had ik nu reeds als Cicero gesproken, ik zou niet kunnen eindigen. Andere banden binden mij aan uwe Conferentie. Twee mijner bloedverwanten zag ik in den loop dier 25 jaren op 't innigst met U verbonden; voor hetgeen zij in Uw midden hebben gewerkt, loonen hen God! Nog is er een band, welks bestaan gij welligt niet vermoedt: ik ben Peetoom uwer Vereeniging. Wanneer eene Conferentie in de registers bij den Hoofdraad is ingeschreven, vaardigt deze uit zijn midden een paar leden ter installatie af; mij werd dat mandaat opgedragen, — aangename en dankbare herinnering op den dag dat ik van Uw Zilveren Feest getuige ben!

Verheugd ben ik, nog eenen anderen getuige te zien, die ook bij de installatie tegenwoordig was, en aan wien de Vereeniging meer dan aan mij verschuldigd is, die meer dan ik voor haren bloei gedaan heeft. Gij waart het Z. E. Pater Sprengrers, die tot pligtvervulling en volharding aanspoordet, doch ook nu, na verloop van 25 jaren, trots alle hinderpalen, welke het verslag ons leerde kennen, St. Bavo's Conferentie ziet bloeijen en vooruitgaan, onder het oog des Bisschops, in de schaduw van den Bisschoppelijken troon, waarvan zoo menigmaal zegeningen en woorden van bemoediging over haar afdaalden.

Wanneer gij dan zooveel van Mgr. ontvangen hebt M. H. moet gij ook iets wedergeven; gij zijt dank verschuldigd, Uw dank moet zich in uwe werken toonen; en even als de Hoofdraad tevreden over U is, moet gij ook 's Bisschops tevredenheid verdienen door in den geest Uwer vereeniging Uwe liefdewerken te verrigten. Z. D. Hw. moet Uwe Conferentie in hare volle kracht zien.»

Spreker trad vervolgens in eene korte beschouwing over de pligten der leden, en na den wensch te hebben uitgesproken dat in de Conferentie eene splitsing mogt plaats hebben, sloot hij zijne rede aldus:

«Door die splitsing zult gij ondervinden, hoeveel goeds er *dan* kan gedaan worden, wanneer mannen van geloof en liefde, van elkander gescheiden, toch *een* zijn in het beoefenen van liefdewerken. Beijvert U derhalve M. H. Uwe Vereeniging uit te breiden in den geest van 't U bekende Handboek, zij bloeije onder den zegen der geestelijkheid en vooral van Z. D. Hw. onzen Bisschop, en geve God, dat wanneer het vergund is een tweede Jubelfeest te vieren, de verslagen van dien tijd getuigen, hoezeer in de vervlogen 25 jaren op het veld der Christelijke liefdadigheid gearbeid is.»

Eene langdurige toejuiching beloonde den waardigen Spreker voor zijne hartelijke toespraak.

De President verzocht, nadat de stilte was teruggekeerd, den Doorluchtigen Voorzitter, een vaderlijk woord tot de vergadering te willen rigten.

Z. D. Hw. hieraan gaarne voldoende, begon met dank te zeggen aan de leden der Feestcommissie voor het hartelijk onthaal dat zij hem bereid hadden; vooral dank aan den waardigen Secretaris voor het keurig en goed uitgewerkt verslag

van den groei en bloei van den Liefdeboom. Meer op de feestviering zelve doelende, vervolgde Mgr. in dezer voege:

«Ik zeg het gaarne, dat ik het goed vind na een tijdsverloop van 25 jaren feest te vieren. Goddelijke en kerkelijke voorschriften wettigen het 25 jarig Jubileum.

1^e Aan het einde van dat tijdperk ziet men gaarne op den afgeloopen weg terug, en beseffen wij duidelijker, hoezeer God ons gezegend heeft, — daarvoor brengen wij Hem onzen dank. Uit het verslag bleek ons op nieuw, dat Hij door het kleinere het grootere weet te beschamen. Gij hebt het goed overlegd M. H., morgen in het H. Misoffer dien dank aan God te brengen. Op de eerste plaats dan, ik herhaal het, dankbaarheid betoond voor 't geen wij zoo ruimschoots ontvangen hebben.

2^e Bij een Jubileum wordt de schuld kwijtgescholden, die men gemaakt heeft. Ook wij hebben bij God schuld gemaakt; want, gelijk de H. Jacobus zegt, wij allen misdoen in vele zaken *), dewijl wij welligt uit zwakheid niet altijd aan zijne liefderijke inspraken gehoor gaven, of bij het weldoen niet altoos handelden met die zuivere bedoelingen, welke God van ons eischt en de regels van 't Handboek voorschrijven. Die overtredingen hebt gij thans na eenige dagen van gebed en geestelijke afzondering uitgewischt, Uwe schuld is betaald, en in Gods oog zijt ge in waarde gerezen.

3^e Werden in het Oud Verbond bij Jubileums de goederen teruggeschonken aan hen die ze eerst bezaten, hoe zal men getracht hebben het terug ontvangen aandeel te bewaren en te vermeerderen, na er zoo langen tijd van beroofd te zijn

---

*) Jac. III. 2

geweest? Ook wij hebben goederen, schatten van verdiensten vergaderd of terug ontvangen; maar ook wij moeten die thans nog met meer zorg bewaren en vermeerderen, en ons zoo mogelijk nóg meer dan te voren op eigene heiliging en werken van naastenliefde toelaggen; en wel vooral ook op geestelijk gebied: wij moeten hunne zaligheid trachten te bewerken. Herneemt dan met moed die gewigtige taak, mijne Broeders. Volbrengt uwe liefdewerken met zuivere inzigten, steeds indachtig dat het alleen God is, die aan het uitgestrooide zaad der liefde wasdom geeft. Sticht ook anderen door uw gedrag M. H., leert ook anderen begrijpen wat de geest van Jesus, de geest der Kerk is. Zooveel wordt er geschreven om het pauperisme uit de wereld te bannen, men wijt het der Kerk dat het zich overal vertoont, men beschuldigt haar dat zij de ledigheid in de hand werkt. Beschaamt dien laster M. H. door uwe liefdewerken. Eene van de hedendaagsche gevaarlijke dwalingen beweert dat de arme regt heeft op ondersteuning. Dat leert de Kerk niet, maar wel leert zij dat Christus ons verplicht onzen armen broeder te ondersteunen. De arme, zegt een geleerd Bisschop, heeft geen regt op de aalmoes des rijken, maar God heeft regt op het bezit des rijken, en deze moet dus, wanneer de arme vraagt, in hem God zien. « *Wat gij aan de minsten der mijnen hebt gedaan, dat hebt gij aan mij gedaan* », zegt Christus. Het geldt hier geen enkelen raad, want om het verzuim van liefdewerken kan men verworpen worden. « *Ik heb honger gehad, en gij hebt mij niet gespijzigd* » enz. zal de Zaligmaker tot de verdoemden zeggen. Doet dan alles M. H., volgens zijn gebod en volgens zijnen geest, en Gods zegen zal op U rusten. Wat mij aangaat, niets zal mij aangener en pligtmatiger voorkomen, dan mijne zorgen den armen te wijden. Weest Gij allen daarin mijne medehelpers; bidden wij morgen ook voor

hen die onze hulp zoozeer behoeven, vereenigen wij hen in denzelfden liefdeband, die ons aan elkander hecht: dan zal de zegen des Hemels over U nederdalen, gij zult Uw eigen geluk bevorderen, een nieuw uitzigt zal voor U op den Hemel geopend worden, en wat de overledene leden Uwer Vereeniging ondervonden hebben, zult ook gij eenmaal ondervinden, dat weldoen een zoete troost, een zalige belooning schenkt. Amen.»

Met den Bisschoppelijken zegen besloot Z.D.Hw. deze schoone woorden, welke een diepen indruk op allen maakten.

De President bedankte Mgr. en den Pres. van Amsterdam voor hunne hartelijke toespraken, hij dankte ook de aanwezigen voor hunne belangstelling door hunne talrijke opkomst getoond; en zeide nog één pligt te moeten vervullen:

« Artikel 25 van ons Reglement M. H. is kort maar zakelijk. Ik lees daar: Bij het eindigen der zitting en vóór het gebed doet de Penningmeester de inzameling. Ik wil slechts dit hier bijvoegen: morgen ten 11 ure ontvangen 760 huisgezinnen, 1523 kilo krentebrooden, 2334 Ned. oncen spek, 2334 kop meel en 76000 turven. Wij noodigen U allen uit, die stapels eens te komen bezigtigen in het St. Vincentius-Gesticht.»

Na deze korte herinnering, waarvan de beteekenis was: een goed verstaander heeft maar een half woord nodig, werdde inzameling gehouden. Onmiddelijk daarna werd de Vergadering met het gewone gebed door den HoogEerw. Deken gesloten.

Monseigneur, de Geestelijkheid en de verschillende genoodigden verwijlden nog eenige oogenblikken in ons midden, terwijl het vertrek van Z.D.Hw. en de geestelijkheid ook ons het sein gaf, dat voor dien avond onze feestviering moest eindigen, en 't nu tijd werd, ons voor den volgenden dag voor te bereiden.

